

Vårt datum: 2022-03-17

Ert datum: 2022-02-03

Vårt diarienummer: 33-275/2022

Er beteckning: M 2774-21

Handläggare

Peter Åkerhammar

Vänersborgs tingsrätt

Mark- och miljödomstolen

mmd.vanersborg@dom.se

Yttrande över Zinkgruvan Mining AB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till viss ändrad verksamhet i förhållande till gällande tillstånd vid Zinkgruvan i Askersunds kommun, Örebro län

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 4 februari 2022 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt har gett SGU möjlighet att inkomma med synpunkter med anledning av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

SGU har tidigare (2021-09-24, SGU dnr 33-1890/2021) yttrat sig i ärendet.

Svar på SGUs tidigare ställda frågor

I det tidigare yttrandet lyfte SGU ett antal frågor. Nedan redovisas de grundvattenrelaterade frågorna och SGU kommenterar (i kursivt) de svar som SGU har fått.

- Var är grundvattenförekomsten i relation till påverkansområdet?
Zinkgruvan Mining AB (sökanden el. bolaget) har redovisat en tydlig bild.
- Var sker utsläppen (dike? bäck?) som direkt påverkar grundvattenförekomsten?
Sökanden har redovisat en tydlig bild.
- Hur antas vattenkvaliteten förändras i och med att ny malm tillförs processen?
Sökanden har redovisat en trovärdig förklaring om i stort sett oförändrad vattenkvalitet.
- MKB:n anger att störst påverkan på grundvattensystemet kan förväntas kring ventilationsschakt där sökandes resonemang redovisar att risken för läckage till berg är större. Var finns dessa riskobjekt i relation till grundvattenförekomst och bäck/dike?
Sökanden har redovisat en tydlig förklaring till principer för lokalisering som enligt ansökan medför liten kvantitativ påverka och obefintlig kvalitativ påverkan på grundvattenförekomsten.
- Hur ser vattenbalansen ut över diket/bäcken som visar på eventuellt ökat läckage till grundvattenförekomsten? Kan inte påverkan på diket/bäcken analyseras i den upprättade grundvattenmodellen och redovisas i MKB:n?
Sökanden har redovisat att grundvattenmodellen primärt utformades för att utvärdera påverkan av gruvsdrift i berggrunden och att modellen därmed inte nödvändigtvis är lämpad för att studera kopplingen mellan en enskild geologisk struktur och ytliga jordlager men att en vattenbalans kan göras för ett större geografiskt område. SGU godtar denna förklaring om grundvattenmodellens uppbyggnad men kommer under nästa rubrik mer ingående kommentera bolagets redovisning av vattenbalansen och effekterna av denna.

Vad gäller de avfallshanteringsrelaterade frågorna som SGU ställde har SGU:s synpunkter i huvudsak beaktats.

Påverkan på grundvattenförekomsten (Forsaåsen)

Sökanden framför att den ytterligare grundvattenbildning som föranleds av den nya delen (Dalbyfyndigheten) av gruvan kommer att kompenseras av en ökad grundvattenbildning från jord till berg som i sin tur antas kompenseras av en ökad grundvattenbildning från ytvatten till jord, förutsatt att ytvatten finns tillgängligt vilket sökanden visar är fallet. SGU anser att bedömningen att ingen ytterligare kvantitativ påverkan kommer att ske på Forsaåsen är rimlig.

Sökandens redovisning av vattenbalansen inom ett större geografiskt område (jfr ovan) visar att det kommer att ske en liten ökning av grundvattenbildning inom Forsaåsen till Dalbyfyndigheten – redovisningen nämner ca 4 m³/dag. SGU noterar från ovanstående resonemang att detta kommer att kompenseras av ett ökat inflöde från ytvatten, delvis från Ekershyttbäcken som fortfarande innehåller förhöjda halter av vissa metaller (bly, kadmium, koppar och zink) samt sulfat. SGU kan därför konstatera att det finns en möjlighet att den kemiska belastningen på Forsaåsen kan komma att öka. Ansökan behöver kompletteras med en beräkning/modellering av den kemiska belastningen i förhållande till beslutade miljökvalitetsnormer och försämringsförbudet. Effekter av den eventuella reningsanläggningen för metallutsläpp till Ekershyttbäcken (enligt ansökan färdigställd under kvartal 4, 2021), kan ingå i belastnings-beskrivningen. Även permanent utbyggd återföringsvattenrening efter prövotiden (2026) bör beaktas vid beräkning av den totala föroreningsbelastningen på Forsaåsen över tid.

Sammanfattningsvis menar SGU att ansökan behöver innehålla en tydligare redovisning av massbalansen för metaller och sulfat vad gäller den eventuella ökade belastningen på Forsaåsen. Påverkan på grundvattenförekomstens kemiska status behöver redovisas tydligt. Enligt SGU finns stora delar av underlaget för denna redovisning redan framtaget i Bilaga K4 (Vatten- och ämnesbalans, inkl. riskbedömning avseende utsläpp och läckage från sandmagasinet och klarningssjön) samt i aktbilaga 19 (Redovisning 19 nov, 2021). Nämnda bilagor innehåller uppgifter om flöde för Ekershyttbäcken, massbalans för olika ämnen samt förmodad reningseffekt vid redan genomförda processförsök vilket visar på förutsättningarna för de mobila reningsanläggningarna. Massbalansen behöver dock sammanställas tydligt i ansökan så att påverkan på miljökvalitetsnormer och försämringsförbudet kan utvärderas.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. avdelningschefen Ildiko Antal Lundin.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeologerna Björn Holgersson och Carola Lindeberg deltagit. Utredaren Peter Åkerhammar har varit föredragande.

Ildiko Antal Lundin

Peter Åkerhammar